

Міністерство освіти і науки України

Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна

Кафедра фізичної географії та картографії

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Проректор з науково-педагогічної
роботи

2020 р.

Робоча програма практики

ПЕРЕДДИПЛОМНОЇ

(назва навчальної дисципліни)

рівень вищої освіти	<u>другий (магістерський)</u> (шифр, назва спеціальності)
галузь знань	<u>01 Освіта / Педагогіка</u> (шифр, назва спеціалізації)
спеціальність	<u>014.07 Середня освіта (Географія)</u>
освітні програми	<u>Географія, Людина і природа та туристська робота</u>
спеціалізація	
вид дисципліни	обов'язкова
факультет	геології, географії, рекреації і туризму

2020 / 2021 навчальний рік

Програму рекомендовано до затвердження Вченою радою факультету геології, географії, рекреації і туризму

“31” серпня 2020 року, протокол № 14

РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ: Куліш С. М., д. пед. н., професор кафедри фізичної географії та картографії;
Прасул Ю.І., к. геогр. н., доцент кафедри фізичної географії та картографії

Програму схвалено на засіданні кафедри фізичної географії та картографії

Протокол від “_31_” серпня 2020 року № 1

Завідувач кафедри фізичної географії та картографії

_____ (Юлія ПРАСУЛ)
(підпис) (прізвище та ініціали)

Програму погоджено науково-методичною комісією факультету геології, географії, рекреації і туризму

Протокол від “31” серпня 2020 року № 13

Голова науково-методичної комісії факультету геології, географії, рекреації і туризму

_____ Олександр ЖЕМЕРОВ
(підпис) (прізвище та ініціали)

ВСТУП

Програма переддипломної практики складена відповідно до освітньо-професійної програми «Географія, Людина і природа та туристська робота» підготовки магістра спеціальності 014.07 Середня освіта (Географія) та Положення про проведення практики студентів вищих навчальних закладів України.

Переддипломна практика є логічним завершенням практичної підготовки висококваліфікованих фахівців і сприяє комплексному закріпленню та поглибленню теоретичних знань студентів, отриманих під час навчання в магістратурі, уміння аналізувати отримані результати і робити висновки відповідно до тематики кваліфікаційної роботи, розвитку навичок самостійної науково-дослідницької роботи та аналітичного і творчого мислення.

1. Опис практики

1.1. Метою переддипломної практики є:

завершення формування професійних компетентностей, здобутих в університеті під час опанування освітньо-професійної програми магістра, для прийняття самостійних рішень та вдосконалення практичних умінь та навичок проведення наукових досліджень, приділяючи увагу завершенню вивчення студентами питань, що пов'язані з темою наукового дослідження.

1.2. Основними завданнями є

закріплення теоретичних знань з обраної теми дослідження і поєднання їх з практичними навичками та уміннями, отриманими під час виконання практичної складової освітньо-професійної програми; закріплення досвіду самостійної наукової та професійної діяльності, дослідницької роботи з освітньо-географічної тематики; узагальнення матеріалів, отриманих на різних етапах навчання; завершення практичної складової наукового дослідження, що лягає в основу кваліфікаційної роботи магістра; робота з електронними базами даних вітчизняних та закордонних бібліотечних фондів; опанування навичок написання автореферату (стислого викладу матеріалу) наукової роботи, вдосконалення навичок усних публічних виступів через захист результатів практики.

1.3. Кількість кредитів – 10.

1.4. Загальна кількість годин – 300 годин.

1.5. Характеристика переддипломної практики	
Нормативна / за вибором	
Денна форма навчання	Заочна (дистанційна) форма навчання
Рік підготовки	
2-й	2-й
Семестр	
3-й	3-й
Лекції	
год.	год.
Практичні, семінарські заняття	
год.	год.
Лабораторні заняття	
год.	год.
Самостійна робота	
300 год.	300 год.
Індивідуальні завдання	
год.	

1.6. Заплановані результати навчання. Згідно до вимог освітньої програми студенти повинні досягти таких результатів навчання:

Сформовані компетентності: розвиток інтелектуального та загальнокультурного рівня; самостійне проведення наукової діяльності, вдосконалення методологічного апарату дослідження; креативність (спроможність регенерувати нові ідеї), здатність демонструвати поглиблені знання з певної тематики освітянсько-географічних досліджень, виховання потреби систематичного поновлення своїх знань та можливість творчо їх застосовувати в практичній діяльності, здатність систематизувати отримані результати дослідження та доводити їх коректність.

Знати: сучасні вимоги до проведення наукових досліджень, етапи проведення наукового дослідження, методи, методику чи технології проведення експериментальних робіт, літературні та картографічні джерела за тематикою дослідження, поглиблене бачення об'єкт-предметного тіла, вимоги до оформлення наукових робіт.

Уміти: аналізувати проблематику освітянсько-географічних досліджень, аналізувати, систематизувати та узагальнювати наукову інформацію за тематикою дослідження, застосовувати сучасні методи обробки просторової (хорологічної), статистичної інформації, якісно та ефективно використовувати картографічний метод досліджень, пропонувати шляхи вирішення поставлених питань у науковому дослідженні, оцінювати та прогнозувати можливі варіанти перспектив у визначених та невизначених умовах, виявляти сильні та слабкі сторони у їх розвитку, виявляти можливі напрямки впровадження в освітню галузь результатів дослідження. За час переддипломної практики студент має узагальнити увесь матеріал з теоретичної та практичної частин магістерської кваліфікаційної роботи з обраної теми дослідження, завершити практичну частину дослідження, сформулювати висновки, пропозиції та можливі шляхи реалізації отриманих результатів, пройти попереднє обговорення результатів наукового дослідження з обраної тематики на засіданні кафедри фізичної географії та картографії.

2. Тематичний план переддипломної практики

Розділ 1. Організаційний етап.

Тема 1. Вступ до практики. Ознайомлення з програмою практики, структурою звіту, висунутими до студента вимогами. Актуалізація знань з таких питань «Організація, планування та проведення наукових досліджень», «Методика та технології освітянсько-географічних досліджень», «Можливі шляхи впровадження результатів дослідження (гранти, теми, патенти)». Обговорення з викладачем структури та змісту індивідуального завдання

Тема 2. Організація наукових практичних досліджень та експерименту. Опрацювання бази даних за темою наукового дослідження. Використання спеціальних методів наукових досліджень у галузі Освіта/ Педагогіка. Використання картографічного методу дослідження. Оформлення результатів експериментальної частини дослідження.

Розділ 2. Виконання індивідуальних завдань.

Тема 1. Виконання індивідуального завдання керівника. Робота з першоджерелами, авторефератами, монографіями, дисертаційними роботами. Огляд друкованих та електронних джерел інформації за визначеною проблемою, укладання бібліографічного списку. Теоретичний аналіз літературних джерел, виявлення невирішених питань, пропозиції щодо їх вирішення. Вивчення історії, досвіду в Україні та світі. Відбір необхідної бази даних. Консультації з науковим керівником, за необхідності з іншими викладачами та профільними спеціалістами.

Тема 2. Написання і оформлення автореферату як звіту з переддипломної практики. Оформлення матеріалів дослідження. Розробка узагальнених та ключових моделей, рисунків, таблиць. Компонування звіту. Написання анотації або іншого виду

представлення результатів науково-дослідної роботи (фахової статті, тез з доповіддю на конференції, запиту на отримання гранту, роботи на конкурс та її представлення). Оформлення відповідних матеріалів. Оприлюднення результатів, їх публікація. Попереднє обговорення результатів магістерського наукового дослідження.

3. Структура науково-дослідницької практики

Назви розділів і тем	Кількість годин												
	денна форма						заочна форма						
	усього	у тому числі					усього	у тому числі					
		л	п	лаб.	інд.	с. р.		л	п	лаб.	інд.	с. р.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
Розділ 1. Організаційний етап													
Тема 1. Вступ до практики.	15					15	15						15
Тема 2. Організація наукових практичних досліджень та експерименту	35					35	35						35
Разом за розділом 1	50					50	50						50
Розділ 2. Виконання індивідуальних завдань													
Тема 1. Виконання індивідуального завдання керівника	200					200	200						200
Тема 2. Написання і оформлення звіту	50					50	50						50
Разом за розділом 2	250					250	250						250
<i>Усього годин</i>	<i>300</i>					<i>300</i>	<i>300</i>						<i>300</i>

4. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
Разом		

5. Завдання для самостійної роботи

№ з/п	Види, зміст самостійної роботи	Кількість годин
1	Опанування знань з питань організації теоретичної та експериментальної частини науково-дослідницької роботи, оформлення результатів роботи у цілому, методології та технології проведення практичної частини дослідження та реалізації результатів роботи	15
2	Опанування знань з питань ефективного вибору та обґрунтування доцільності використання методики освітньо-географічних досліджень	35

3	Упорядкування наявної теоретичної інформації, обґрунтування методики	50
4	Вивчення історії, досвіду в Україні та світі	50
5	Опанування знань з питань можливих шляхів реалізації отриманих результатів науково-дослідної роботи	20
6	Обґрунтування бази даних та апарату її опрацювання, можливостей використання спеціальних методів	50
7	Вибір методики та технології дослідження	30
8	Розробка узагальнених та ключових моделей, рисунків, таблиць.	20
9	Написання звіту. Оформлення відповідних матеріалів	20
10	Попереднє обговорення результатів магістерського наукового дослідження	10
	Разом	300

6. Індивідуальні завдання

Не передбачено навчальним планом

7. Методи контролю

Передбачені методи контролю: теоретичний захист отриманих результатів, підсумковий контроль отриманих знань і умінь, участь в дискусіях.

Всі роботи виконуються студентами індивідуально. обов'язковим завданням є написання автореферату кваліфікаційної роботи магістра за обраною тематикою, підготовка до друку/друк матеріалів дослідження (фахової статті, запиту на грант тощо) за індивідуальною тематикою, узгодженою з викладачем або написання анотації.

До захисту студент має представити автореферат кваліфікаційної роботи магістра українською мовою (за бажанням – анотацію англійською мовою).

Структура звіту з переддипломної практики (автореферату кваліфікаційної роботи):

- Вступ (у повному обсязі, за вимогами до кваліфікаційної роботи: актуальність обраної теми дослідження, об'єкт і предмет дослідження, мета і задачі, методи дослідження, очікувана новизна, практичне значення, апробація);

- Розділ 1 (послідовно викладається узагальнений зміст розділу роботи з виділенням найбільш вагомих результатів дослідження, обов'язково ілюструється найбільш вагомою (-ими) авторськими ілюстраціями, таблицями тощо);

- Розділ 2 (послідовно викладається узагальнений зміст розділу кваліфікаційної роботи магістра з виділенням найбільш вагомих результатів дослідження, обов'язково ілюструється найбільш вагомою (-ими) авторськими ілюстраціями, таблицями тощо);

- Розділ 3, а можливо і потім розділ 4 (послідовно викладається узагальнений зміст розділу дипломної роботи з виділенням найбільш вагомих результатів дослідження, обов'язково ілюструється найбільш вагомою (-ими) авторськими ілюстраціями, таблицями тощо);

- Висновки (узагальнені результати дослідження відповідно до поставленої мети та задач);

- Список авторських публікацій (включаючи навіть тези конференцій) у такому порядку: закордонні, фахові, інші.

Загальні вимоги до автореферату: загальний обсяг 12-15 сторінок, наявність авторських ілюстрацій. До роботи додається орієнтовний зміст кваліфікаційної роботи магістра.

8. Схема нарахування балів

Загальна сума балів, яку може отримати студент за проходження переддипломної практики – 100 балів. За окремий вид робіт можна набрати максимально такі бали:

- оцінка викладача – 30 балів (оцінюється вагомість отриманих результатів, дисциплінованість, активність, наполегливість, ерудованість, беззаперечне виконання завдань керівника, ініціативність тощо);

- наявність усіх звітних матеріалів, дотримання рекомендованої структури і обсягу – 10 балів (за невідповідність вимогам знімаються бали);

- якість оформлення тексту і ілюстрацій – 10 балів (відповідність стандартам оформлення наукових робіт), за умови неповного дотримання правил оформлення бали знижуються за грубі помилки на 2 бали, за негрубі помилки на 1 бал;

- якість оформлення списку власних публікацій – 10 балів, за умови неповного дотримання правил оформлення бали знижуються за грубі помилки на 2 бали, за негрубі помилки на 1 бал;

- захист звіту, попереднє обговорення результатів кваліфікаційної роботи, відповіді на запитання, участь у дискусії – 40 балів (бали виставляються на основі колективного обговорення членів кафедри, що присутні на захисті звітів з практики).

За затримку строків здачі звіту з переддипломної практики на 2 тижня від загальної суми набраних балів віднімається 10 балів, на місяць і більше – 30 балів.

Поточний контроль, самостійна робота, індивідуальні завдання				Контрольна робота, передбачена навчальним планом	Індивідуальне завдання	Разом	Екзамен	Сума
Розділ 1		Розділ 2						
T1	T2	T1	T3					
10	10	30	10	-			40	100

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності протягом семестру	Оцінка за національною шкалою
90 – 100	відмінно
70-89	добре
50-69	задовільно
1-49	незадовільно

9. Рекомендована література

10. Посилання на інформаційні ресурси в Інтернеті, відео-лекції, інше методичне забезпечення

<http://sinncom.ru/content/reforma/index1.htm>- спеціалізований освітній портал «Іновації в освіті»;

[www://elibrary.ru/defaultx.asp](http://www.elibrary.ru/defaultx.asp) – наукова електронна бібліотека «Elibrary»;

<http://www.eduhmao.ru/info> - інформаційно-освітній портал «Електронні журнали»;

www.gumer.info – бібліотека Гумер;

www.diss.rsl.ru – електронна бібліотека дисертацій.